

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู

อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

คำนำ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู จัดทำขึ้นเพื่อแสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ มีองค์ประกอบดังนี้ (๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ (๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย (๑) การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต อย่างน้อย ๑ กระบวนการหรือโครงการ (๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต อีกทั้งยังมีผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อองค์กร ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต และมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู

สารบัญ

หน้า

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ อบต.หนองคู	
- ที่มาและความสำคัญ	๑
- วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๒
- กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๒
- แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๑๑
- แนวทางการเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ	๑๒
- กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๓
- องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร	๑๓
- นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต	๑๔
- วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๕
- การจัดระดับความเสี่ยง	๑๗
การประเมินความเสี่ยงที่การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๒๑
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู	

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

๑. ที่มาและความสำคัญ

ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้ การทุจริตของประเทศไทยจะต้องอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาระบบเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการ ทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบหรือแนวทางใน การบริหารจัดการ ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ อาจก่อให้เกิดการทุจริต อีกทั้งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อ การสกัดกั้นการทุจริต โดยถือเป็นวาระแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบตาม ข้อเสนอของสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) รัฐบาล ประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ(กองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้น การทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ, ๒๕๖๖. หน้า ๖.) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย” และมีนโยบายเป็นองค์กรปลอดคอร์รัปชัน ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือ ที่ใช้ในการ ค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิด การทุจริต และเป็น การมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการบริหาร องค์กรตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และเป็นการยกระดับค่าคะแนน การประเมินและความ โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และ ยกระดับ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ภาพรวมของประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงาน ภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือ หนึ่งใน การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลง วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุก ส่วน ราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม จาก ทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ จึงได้ดำเนินการ ประเมิน ความเสี่ยงการทุจริตในองค์กรขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคูได้ ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติ หน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง ของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันใน ระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่ จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กร ที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้ เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็น

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นราชการใสสะอาดสามารถ สกัดกั้นลดและปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตาม หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มี ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไก ของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายในบริษัท ใหม่ที่เน้นเรื่อง การป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต โดย การประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่ สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index : CPI โดยได้จำแนกประเภทการบริการจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต		
ด้านที่ ๑	ความเสี่ยงการพิจารณา อนุมัติ อนุญาตของทาง ราชการ	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ
ด้านที่ ๒	ความเสี่ยงการใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่	การใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่มี การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หรือประพฤตินิชอบ
ด้านที่ ๓	ความเสี่ยงด้านการใช้จ่าย งบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในปีที่ทำกำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่นงบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดการเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายเหตุ : ๑. หน่วยงานสามารถใช้โครงการที่ หน่วยงาน “ได้รับการจัดสรรงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง มาทำ การประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้ ” ๒. ในกรณีที่โครงการผูกพันหลายปี หน่วยงานต้องคัดเลือกขั้นตอนที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ระดับปานกลาง สูง สูงมาก มากำหนดมาตรการ และดำเนินได้ภายในปีงบประมาณนั้นๆ

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	ความเสี่ยง : ความเสี่ยงที่มีความไม่แน่นอนและความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้น
	ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
	ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน ลักษณะการทุจริตในส่วนจำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้ ๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล ๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย ๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม จริยธรรม ๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบ ขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาค ส่วนต่างๆ
	ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการหรือธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากความยุ่งยาก (Pain point) อุปสรรคของหรือความ

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
	ต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละจุดสัมผัส ของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมูลค่าเท่าใด นำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมนอกระบบหรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่างๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวม
	ประพฤติมิชอบ หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี ตัวอย่างของการทุจริตและประพฤติชอบต่อหน้าที่ราชการ จากหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติจากการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มีควรได้ เช่น -ฉ้อโกง / ไม่ลงโทษผู้ทำความผิดที่เป็นพวกพ้อง / เรียกรับเงิน เรียกสินบน เรียกของกำนัล -ปลอมแปลง /ลงโทษเฉพาะคนที่ไม่ใช่พวกพ้อง / ช่วยเหลือ สมัครพรรคพวกหรือเครือญาติ -ยกยอก /ลงโทษเกินฐานความผิด /ปกปิดความผิดให้พวกพ้อง -ขโมย / ไม่รายงานข้อเท็จจริง / จักทำเอกสารเท็จเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือไม่พวกพ้อง -กลั่นแกล้ง / ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ เพื่อให้พวกพ้องได้รับผลประโยชน์ -ข่มขู่ให้ผู้อื่นเกรงกลัว / เกรงใจ -ผูกขาดการค้าขายแต่กับพวกพ้องของตนเอง -บังคับ / ชื่นใจผู้ใต้บังคับบัญชา / ใช้อำนาจหน้าที่เบียดบังเอาผลประโยชน์ -รวบอำนาจไม่มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามความเหมาะสม -ริดไถจากผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อซื้อตำแหน่งหรือเลื่อนตำแหน่ง -แต่งตั้ง / เลื่อนชั้นเฉพาะพวกพ้องของตน -ปูนบำเหน็จรางวัลแต่เฉพาะพวกพ้องของตน

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
สินบน (Bribery)	สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ : ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำนั้น (ตามความหมายของ ISO ๓๗๐๐๑ “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non-financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties. (ที่มา : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO ๓๗๐๐๑ with Gift Giving and Receiving)
ของขวัญ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕	เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออภัยภัยไมตรี ให้เป็นรางวัลโดยเสนาหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้ความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้ สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคา ทรัพย์สินหรือการได้รับบริการหรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความ บันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และไม่ว่าจะให้ป็นบัตรตัว หรือ หลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ใน ภายหลัง
การรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศ คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓ ให้ นิยาม “การรับทรัพย์สิน

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
	หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้แก่ ตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ผลประโยชน์ทับซ้อน	คำว่า Conflict of Interest มีผู้ให้คำแปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น “การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม” หรือ “การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล” หรือ “ประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ทับซ้อน” หรือ “ผลประโยชน์ ขัดกัน” หรือจะแปลว่า “ผลประโยชน์ขัดแย้ง” หรือ “ความขัดแย้งทางผลประโยชน์” คู่มือการปฏิบัติหน้าที่สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ดำเนิน กิจการที่ เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ “ประโยชน์ส่วนบุคคล (Private Interests) คือ การที่บุคคลทั่วไปใน สถานะเอกชนหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐในสถานะเอกชนได้ทำกิจกรรมหรือได้ กระทำการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตน ครอบครัว เครือญาติ พวก พ้อง หรือของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้า การลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทาง การเงินหรือในทางธุรกิจ เป็นต้น” “ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) คือ การที่บุคคลใด ๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐใน หน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใด ๆ ตามหน้าที่หรือได้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็น การดำเนินการในอีกส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ใน สถานะเอกชน การกระทำการใด ๆ ตามหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ ของรัฐ จึงมีวัตถุประสงค์หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมหรือการ

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
	รักษา ประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและจะมี รูปแบบ ของความสัมพันธ์หรือมีการกระทำในลักษณะต่าง ๆ กัน ที่เหมือนหรือคล้าย กับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ กับการกระทำในสถานะเอกชนจะมีความแตกต่างกันที่ วัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน “การขัดกันระหว่าง ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือ ผลประโยชน์ทับ ซ้อน (Conflict of Interests) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำ การใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่ เป็นการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กร ของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐ หรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปแอบแฝงหรือเป็นผู้ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบ ต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตัวหรือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพล หรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจ หน้าที่ หรือดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินใจ ในการกระทำใด ๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้นเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ใน ทาง การเงิน หรือประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง”
รูปแบบของการขัดกัน ระหว่าง ประโยชน์ส่วน บุคคลและประโยชน์ ส่วนรวม	การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มีได้ หลาย รูปแบบไม่จำกัดอยู่ เฉพาะในรูปแบบตัวเงิน หรือทรัพย์สิน เท่านั้น แต่รวมถึง ผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงิน หรือทรัพย์สินด้วยจำแนก รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๖ รูปแบบ คือ ๑. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) หรือสินบน ซึ่ง ผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การ รับ ความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดใน ลักษณะ เดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้นได้ ส่งผลให้การ ตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
	๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือคู่สัญญา (Contracts) เป็น การที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐโดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้ เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะ เป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติสถานการณ์ เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายใน เวลาเดียวกัน ๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่ สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐลาออก จากหน่วยงานของ รัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ ดำเนินธุรกิจ ประเภท เดียวกัน หรือ บริษัทที่ มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์ จากที่เคยดำรงตำแหน่งใน หน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงาน ให้กับบริษัทตนเอง ๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) ใน รูปแบบนี้มีได้หลายลักษณะไม่ว่าจะเป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้ง บริษัท ดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การ สาธารณะที่ตน สังกัด หรือการรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งใน ราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดใน การพิจารณาจากหน่วยงานที่ปรึกษา สังกัดอยู่ ๕. การรู้ ข้อมูลภายใน (Inside information) เป็นสถานการณ์ที่ 'เจ้าหน้าที่ ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ ข้อมูลภายใน หน่วยงานและนำข้อมูล นั้นไปหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวก พ้องอาจจะไปหาประโยชน์โดยการ ขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์ เสียเอง ๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เป็นการที่ เจ้าหน้าที่ ของ รัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อ ประโยชน์ของทางราชการ เท่านั้นไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือ พวกพ้องหรือการใช้ ผู้ได้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ประเด็นความ เสี่ยง การทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะความ เสี่ยง การทุจริตในอนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริต โดยมีสาเหตุและปัจจัยที่ นำไปสู่การทุจริต ดังนี้ ๑) โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่ายังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการ ทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็งกฎหมายถูกระเบียบไม่รัดกุมและอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต ๒) สิ่งจูงใจเป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของ วัตถุนิยม สังคมทุนนิยมทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่ การสร้างความ ร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำ พฤติกรรมการทุจริตมากยิ่งขึ้น ๓) การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสการทุจริตในปัจจุบัน มีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ ทำให้ การทุจริต กลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชนขาดกลไก การตรวจสอบความโปร่งใสมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเป็นการยากที่ 'จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้ ๔) การผูกขาดในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การ จัดซื้อ จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้อง เป็นห่วงโซ่ ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้ สินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการภาครัฐ รูปแบบของ การผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐาน ภาครัฐ ๕) การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อ รายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ บุคลากรภาครัฐมี พฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม "รายได้พิเศษ" ให้กับตนเองและครอบครัว

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
	๖) การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดี ของคนใน ปัจจุบันพบว่าคนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัว บาปน้อยลงและ มีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วน ตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะ ยึดผลประโยชน์ส่วนรวม ๗) มีค่านิยมที่ผิดปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มี ค่านิยมที่ผิดเห็นว่า การทุจริตเป็นวิธีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา ย่อมจะทำให้การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อ บุญและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่ เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการ ทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

๓. แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริต สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วย ลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร ที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกัน ความเชื่อมั่นให้องค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต

หรือหากมีโอกาสที่จะ เกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ และหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะ เป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๓.๑ ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑) ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตของ องค์กรที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้ และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ ให้ความสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช่ ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการทำผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริตเป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒) ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓) กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระทำการอย่าง ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยการ มองจากบุคคลภายนอกมองไปที่'กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทน จากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔) มีการเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานและมี การสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีการเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการ ทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือใช้ได้จริง แต่ไม่ได้ผลและสร้างความ ตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

๓.๒ แนวทางการเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ

การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่ตรงจุดที่สุด องค์กรระดับนานาชาติในหลายประเทศ ต่างตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิดเรื่องการเปิดเผย ข้อมูลภาครัฐและได้พยายามร่วมกันผลักดันแนวคิดของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data) ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม การเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานของภาครัฐถือเป็นเครื่องมือสำคัญในเพิ่ม ประสิทธิภาพของความโปร่งใสในการให้บริการของภาครัฐ ซึ่งสะท้อนถึงความรับผิดชอบและความโปร่งใสของ ภาครัฐที่มีต่อผู้ใช้บริการทุกภาคส่วน โดยประชาชนสามารถค้นหาและเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพของภาครัฐได้ อย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที โดยประชาชน สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านการ

บริการของ ภาครัฐ ทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มมูลค่าให้กับหน่วยงานราชการ ทำให้ประชาชนไว้วางใจและเชื่อถือมาก ขึ้นอันจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนเป็นช่องทางสำคัญในการให้ประชาชนได้เข้ามา ตรวจสอบการทำงานและการใช้อำนาจของภาครัฐ ซึ่งจะลดโอกาสในการเกิดคอร์รัปชันอย่างมีประสิทธิภาพ อีกด้วย และจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติและเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อ ประชาชน และรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติสืบไป

๔. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคย รับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับ ความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความ เสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่าง ให้การทุจริตเข้ามาได้อีก ๑๗ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่อง ประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าใน อนาคต (Unknown Factor)

๕. องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร

องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

- ๑) Governance and Culture (การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร) ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการโครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กรและการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์
- ๒) Strategy & Objective Setting (กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร) ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจการกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยงการประเมินทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง
- ๓) Performance (เป้าหมายผลการดำเนินงาน) ประกอบด้วย การระบุความเสี่ยงการประเมินระดับความรุนแรงการจัดลำดับความเสี่ยงการตอบสนองความเสี่ยงและการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด
- ๔) Review & Revision (การทบทวนและปรับปรุง) ประกอบด้วย การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยงการทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยงและการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

๕) Information, Communication & Reporting (สารสนเทศการสื่อสารและการรายงาน) ประกอบด้วยการใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงการใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงและการรายงานความสำเร็จการดำเนินการรวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๖. นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต		
ด้านที่ ๑	ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐ
ด้านที่ ๒	ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่ใช้จ่ายจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ หมายเหตุ : ๑.หน่วยงานสามารถใช้โครงการที่หน่วยงาน “ได้รับการจัดสรรงบประมาณ รายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง มาทำการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้ ” ๒.ในกรณีที่โครงการเป็นโครงการผูกพันหลายปี หน่วยงานตั้งคัดเลือกขั้นตอนที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ระดับปานกลาง สูง และสูงมาก มากำหนดมาตรการและดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณนั้นๆ

ที่มา : กองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริตในภาครัฐ , สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ , ๒๕๖๖, หน้า ๘- ๒๐.

๗. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีรายละเอียดประกอบด้วย ๕ ประเด็น ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนการงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มี จิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริตเพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการงานนั้นมาระบุรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานใน กระบวนการงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยง การทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุด ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่ เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไป มีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร โดย ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟัง ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

๑) โอกาสที่จะเกิด(Likelihood)พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของ ความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

๒) ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็น ผลกระทบทางด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

(๑) เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)		
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๑ ครั้งต่อปี

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)		
๕	สูงมาก	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	สูง	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	ปานกลาง	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	น้อย	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบ่อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	น้อยมาก	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

(๒) เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน			
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	-เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูล
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	-ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความโปร่งใส สื่อมวลชน สังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ -ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	-หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบ่อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)	-ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	น้อยมาก	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)	-แทบจะไม่มี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

๘. การจัดระดับของความเสี่ยง(Drgree of Risk)แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ)กำหนดไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕ – ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ – ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ – ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ – ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Bounday) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ}$$

(likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเสร็จแล้วจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานโดยการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส เกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) วาอยู่ในระดับสูงมาก สูง ๒๒ ปานกลางหรือต่ำตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู ได้นำคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Assessment ประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๙โดยสำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป.ป.ท. เป็นเครื่องมือในการป้องกันสกัดกั้นลดและเปิดโอกาสการทุจริตในหน่วยงานและแนวทางการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในส่วนของแบบ วัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ข้อ 021 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน หน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ซึ่งมีองค์ประกอบด้านข้อมูล การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ดังนี้

ข้อมูล	องค์ประกอบข้อมูล
O๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๐ แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างน้อยด้าน ๑ ด้านจาก ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้ (1) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ (2) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ (3) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ๐ ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย (1) การคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต อย่าง น้อย ๑ กระบวนการหรือโครงการ (2) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (3) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
	(๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต หมายเหตุ ๐ หน่วยงานสามารถศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนและวิธีการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้จากคู่มือการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยกองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ป.ป.ท.

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม

การจัดระดับความเสี่ยง = โอกาสการเกิด x ความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (LxI)			ระดับความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑)การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	กระบวนการ :การขออนุมัติก่อสร้างอาคาร เจ้าหน้าที่ต้องรองรับ ผลประโยชน์ในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการยื่นขออนุญาตก่อสร้างดัดแปลงอาคาร ประกอบการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง รื้อถอน ต่ออายุใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔	๒	๘		/		

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (LxI)			ระดับความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๒) การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	กระบวนการ : การรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ประชาชนผู้มาติดต่อขอรับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมอบของขวัญของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อมุ่งหวังจะได้รับการบริการที่รวดเร็ว และให้ใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการติดต่อราชการ	๒	๒	๔		/		

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score (Lxl)			ระดับความเสี่ยง			
		Likelihood	Impact	Risk Score	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๓) การใช้จ่ายงบประมาณ	กระบวนการ : การตรวจรับพัสดุครุภัณฑ์ที่ไม่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริงและการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างหรือมีการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามรูปแบบรายการของโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก (คสล.) การลือคสเปคการกำหนดสเปคกีดกันเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่ง	๒	๒	๔		/		

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ / โครงการ : การรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	๕	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาต ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	กลาง	จัดทำประกาศ กำหนดกระบวนการ และคู่มือแนว ทางการปฏิบัติต่างๆ ให้ประชาชนได้รับ ทราบ	๑. กำหนดมาตรการหรือกระบวนการในการ เสนอพิจารณาอนุญาต อนุมัติและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง ขั้นตอนการดำเนินงาน การขออนุญาต อนุมัติให้มีความชัดเจน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ๒. จัดทำคู่มือประชาชนและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์คู่มือ เพื่อประชาชนผู้ที่ขอ อนุญาตได้รับทราบถึงแนวทางหรือ ขั้นตอนการขออนุญาต ตลอดจนถึงเอกสาร ประกอบการขออนุญาต ๓. ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการ ดำเนินการการขออนุญาตอย่างใกล้ชิด ๔. กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตระหนักถึงความ ถูกต้อง คุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติ หน้าที่	๑ ต.ค. ๒๕๖๘- ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	ทุกส่วน ราชการ

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ / โครงการ : การรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	๕	การใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่	กลาง	กำหนด มาตรการและ เผยแพร่ให้ผู้ ปฏิบัติและ ประชาชนได้รับ ทราบ	๑.กำหนดมาตรการภายใน เพื่อป้องกันการ ทุจริต เช่น มาตรการหรือนโยบาย No Gift Policy หรือมาตรการและแนวทางภายใน หน่วยงานในการปฏิเสธการรับของขวัญ และของกำนัลทุกชนิด ๒.จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกรณีร้องเรียน การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงาน อบต.หนองคู ๓.ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรใน หน่วยงานให้มีความรู้ความเข้าใจและปลูก จิตสำนึกร่วมกันต่อต้านการรับ สินบนหรือ สร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ ที่จะปฏิบัติงาน โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนใน ลักษณะต่างๆ	๑ ต.ค. ๒๕๖๘- ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	ทุกส่วน ราชการ

ชื่อกระบวนงาน / โครงการ : การรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
					๔.จัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึกคุณธรรมจริยธรรม ของบุคลากรภาครัฐในสถาบันอุดมศึกษา ๕.ประชาสัมพันธ์ช่องทางร้องเรียนการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ ๖.แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนจริยธรรมของ อบต.			

ชื่อกระบวนการ / โครงการ : การรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	๕	การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาต ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	กลาง	จัดทำประกาศ กำหนด กระบวนการและ คู่มือแนวทางการ ปฏิบัติต่างๆ ให้ ประชาชนได้รับ ทราบ	๑.กำหนดมาตรการหรือกระบวนการในการ เสนอพิจารณาอนุญาต อนุมัติและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง ขั้นตอนการดำเนินงาน การขออนุญาต อนุมัติให้มีความชัดเจน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ๒.จัดทำคู่มือประชาชนและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์คู่มือ เพื่อประชาชนผู้ที่ขอ อนุญาตได้รับทราบถึงแนวทางหรือ ขั้นตอนการขออนุญาต ตลอดจนถึงเอกสาร ประกอบการขออนุญาต ๓.ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการ ดำเนินการการขออนุญาตอย่างใกล้ชิด ๔.กำชับให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตระหนักถึง ความถูกต้อง คุณธรรมและความโปร่งใสในการ ปฏิบัติหน้าที่	๑ ต.ค. ๒๕๖๘- ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	ทุกส่วน ราชการ

ชื่อกระบวนการงาน / โครงการ : การรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๓	๕	การใช้จ่าย งบประมาณ	สูง	มีมาตรการและ กำหนดแนวทาง ปฏิบัติที่ชัดเจน มีกิจกรรม โครงการส่งเสริม ในเรื่องของการ ใช้จ่าย งบประมาณ ประโยชน์และ คุ้มค่า	๑ จัดกิจกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อ ๒.จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ๓.จัดทำแนวปฏิบัติขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้างและสื่อสารกับบุคลากรผู้ที่ ปฏิบัติงานด้านพัสดุ ๔.พัฒนาศักยภาพผู้ที่รับผิดชอบด้านงานพัสดุ บัญชีและการเงิน ๕.กำหนดแนวทางตรวจรับโครงการให้ทุกคนถือ ปฏิบัติเป็นมาตรฐานแนวทางเดียวกัน ๖.ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และการดำเนินการตามระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๗. ประชาสัมพันธ์ช่องทางการทุจริตและประพฤติมิ ชอบของบุคลากรเจ้าหน้าที่	๑ ต.ค. ๒๕๖๘- ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	กองคลัง กองช่าง สำนักปลัด

ชื่อกระบวนการ / โครงการ : การรับของขวัญ ของกำนัลหรือผลประโยชน์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการ ควบคุมหรือ ป้องกันความ เสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
					๘.จัดทำแนวปฏิบัติ Dos & Don'ts ของอบต. เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติตนทาง จริยธรรม			